

ATT HÅLLA EN LEKTION OM JORDBRUK

Vad ska jag tänka på när jag berättar om jordbruk
för barn och unga?

TILL FÖRST

- Tack att du som lantbrukare och SLC-medlem ställer upp och berättar om hur matproduktionen går till och varifrån maten kommer. Det är framtidens konsumenter du möter i barnen.
- Många barn och unga vet inte speciellt mycket om hur maten produceras och om livet på en gård, men har säkert tankar och frågor. Utnyttja detta när du bygger upp en diskussion med barnen. Fråga barnen vad de vet och ställ dem frågor. Tillägg därefter fakta, dina egna åsikter och erfarenheter, visa och förklara.
- Om du tar emot gruppen på gården, så visa redskap, grödor, färdig skörd, maskiner – helt enkelt det du har omkring dig på gården.
- Möter du barnen i skolan kan du även utnyttja SLC:s skolbroschyr Inhemsk mat, skolaffischer och videon som finns på <https://slc.fi/skola> eller visa egna bilder eller videon, ha med lite spannmålsprover eller mindre redskap
- Var dig själv och utgå från din egen gård och produktion när du berättar.
- Använd ett enkelt och ledigt språk utan att gå in på alltför svår terminologi eller detaljkunskap.

NÅGRA IDÉER OM VAD DU KAN BÖRJA MED:

- berätta vem du är, var du bor, vad du har för yrke och varför du träffar gruppen?
 - Vad har du för produktionsinriktning
 - Hur stor är gården
 - Hur länge har du varit jordbrukare
 - Vart går dina råvaror? Var kan man köpa det som du odlat och producerat?

VAD GÖR EGENTLIGEN EN BONDE?

- Fråga vad eleverna tror att händer på en gård just nu eller under olika tider av året
- Berätta sedan om arbetena på din gård – just nu, under olika tider på året
 - Vad gör man som spannmålsproducent? Vilka spannmåls- eller växter odlas? Hur ser en dag på gården ut? (planerar vårarbeten, kollar maskinparken, sår, skördar etc.)
 - Vad gör husdjursproducenter, vilka djur kan det finnas på en gård? (utfodring av djur varje dag, kalvningar etc.)
- Vilka jobb- och karriärmöjligheter finns det inom jordbruket och livsmedelssektorn?

TIPS FÖR VÄXTODLINGSGÅRD

- Växtperioden i Finland är kort (vad innebär det?), när kan man inleda vårarbeten och vad avgör tidpunkten, hur bearbetas jorden, vad görs först, vad görs sedan?
- Vilken årstid sker plöjning, harvning, sådd (och vad innebär detta, hur ser redskapen ut, hur mycket utsäde använder man per hektar, vad är en hektar)? Vad innebär det om det regnar mycket under sommaren och hösten?
- Hur ser de olika spannmålslagen ut, av vad produceras socker? Här kan det vara bra att om möjligt ha med sig t.ex. egna spannmålsprover (ger eleverna något konkret att titta/känna på).
- Hur sköts odlingen av spannmål, potatis, grönsaker etc. under sommaren (bevattning, bekämpning etc., med hurdana redskap). Vad annat görs under sommaren på gården?
- Höskörd, ensilageskörd (hur går det till, hur förvaras hö och ensilage)
- När kan skördesäsongen inledas, hur länge skördar man? Hur skördar man (redskap), vart förs skörden, vad händer med den sedan (spannmålen torkas, ensilage, höbalar etc.) Vad görs på åkern därefter, varför?
- Hur förvaras spannmål etc. under året, vilken är vägen från gården till bordet (spannmålsuppköpare, bageri etc.)? Vad tillverkas av spannmål/andra växter?

TIPS FÖR HUSDJURSGÅRD

- Var "bor" djuren? Går djuren ute?
- Hur sköts husdjuren?
- Vad äter djuren? Hur får djuren vatten, hur mycket dricker en ko per dag (ca 100 liter)? Ha gärna om möjligt med egna prover på ensilage eller annat som djuren äter eller t.ex. örönmärken som ger eleverna något att titta/känna på.
- Djurens välmående – hur tar man hänsyn och sköter djuren, t.ex. vid sjukdom?
- Hur länge är djuren dräktiga, hur föds och vad kallas avkomlingarna? Hur snabbt växer djuren
- Hur länge är djuren på gården innan de förs till slakt?
- Vilka produkter kommer av djuren?

FINLÄNDSKA MATENS FÖRDELAR

- Berätta gärna om den finländska matens guldkort och fördelar, t.ex.
 - Vi har bland den tryggaste maten i världen
 - Låg användning av växtskyddsmedel
 - God djurvälstånd
 - Nolltolerans mot salmonella
 - Enbart individuell medicinering av djur
 - grisar med knorr och hönor med näbbar
- Varför behöver vi inhemsk matproduktion?
- Hur kan man känna igen finländsk mat när man handlar?
 - Gott från Finland
 - Rent inhemskt

SLC